

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(vypracovává oponent práce)

Student/ka:	Monika Vejvodová
Studijní program:	Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Učitelství pro 1.stupeň ZŠ
Téma diplomové práce:	Písně Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře jako motivační prvek
Vedoucí práce:	Doc. PaedDr. Marie Slavíková, CSc.
Oponent práce:	Doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.
Akademický rok:	2021/2022

Koncepce práce a její struktura:

Předložená diplomová práce má konstruktivně vytvořenou koncepci a je strukturována do logických kapitol, subkapitol, úvodu, závěru, seznamu literatury a internetových zdrojů a příloh.

Obsahová stránka:

Předložená diplomová práce pojednává o významu hledání hudebních souvislostí ve všeobecných předmětech na prvním stupni základní školy při utváření osobnostních postojů dětí. Písně Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře využívá jako motivační prvek a blíže je charakterizuje. V práci je velmi stručně vysvětlena podstata metod, které rozvíjejí motivaci. Jednotlivé přístupy jsou podány až heslovitě. Podle mého názoru by bylo dobré je rozvinout a dát tak možnost i samotné diplomantce projevit svou pedagogickou invenci v této oblasti. *Alespoň v rámci jednoho motivačního přístupu pokládám otázku č. 1.* Diplomantka čerpá odborné informace zejména z díla LOKŠOVÁ, I., LOKŠA, J. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole.* Avšak bylo by vhodné, kdyby uvedla i další psychology, kteří se touto problematikou zabývali. V oblasti, ve které autorka hodnotí motivační funkci hudby, jsou uloženy cenné myšlenky a náměty českých hudebních pedagogů. Jsou pěkně zpracovány a oceňuji, že se v ní nacházejí i aktuální materiály, které sledují cíle vytčené touto diplomovou prací (mám na mysli i kolektivní práci, na které jsem se osobně podílel - KOLEKTIV AUTORŮ. *Umění a kultura: Hudební výchova. Podkladová studie* [online], Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2019.

Na straně 14 diplomantka píše, že v oblasti Umění a kultura jsou klíčové kompetence definovány izolovaně. Klíčové kompetence nejsou odborné kompetence, procházejí celým spektrem všeobecně vzdělávacích předmětů. Proto nemůžou být izolované. V oblasti staršího termínu tzv.

mezipředmětových vztahů je tato záležitost velmi důležitá. *Proto bude předmětem otázky v rámci obhajoby č. 2.*

V diplomové práci se píše o rektoru Mozarteu v Rakousku W. Roscherovi, který propracoval problematiku tzv. integrativní hudební pedagogiky. Postrádám ale vysvětlení významového posunu od pojmu mezipředmětové vztahy k integrativnímu a polyestetickému uchopení vzdělávání, které dále bylo ještě obohaceno učením např. W. Mastnaka z Mnichova. Dále dodávám, že tato inovace se dostala do bývalého Československa až po roce 1991 na jedné z nitranských hudebních konferencí. Informace a podstata integrativní pedagogiky a polyestetické výchovy by vhodně doplnily teoretickou základnu zvoleného tématu. *V této oblasti proto pokládám doplňující otázku č. 3.* Inspirativní částí DP jsou náměty, jak ústrojně včlenit hudební činnosti do jiných předmětů. Zde se projevují zřetelně výsledky praxe diplomantky v základní škole. Subkapitola 2.1 obecně doplňuje předcházející kapitolu č. 2 a jen naznačuje možné využití. Autorka mohla více projevit vlastní náměty, jak například společnost může více akcentovat estetickou výchovu ve veřejných sdělovacích prostředcích. Bylo by prospěšné, kdyby se o zmiňovaných oblastech více rozepsala. Emocionální, estetický a etický rozvoj společnosti může nastat tehdy, když se stane národním programem společenského pokroku. V tomto smyslu mohla být v této části konkrétnější a rovněž kritická. Souhlasím s charakteristikou osobnosti učitele a s jeho pedagogickými kompetencemi, jak jsou uvedeny v klasifikační práci. Problematiku by více osvětlilo, kdyby diplomantka užila některou definici osobnosti v obecném měřítku a pak se zaměřením na učitele se specifickým zaměřením na učitele hudební výchovy. Vychází z odborného pramenu PECHÁČEK, Stanislav a VÁŇOVÁ, Hana. *Praktické úkoly z didaktiky hudební výchovy pro 1. stupeň ZŠ.* Měla by se alespoň zmínit o díle Česká Orffova škola, kde tyto strategie většinou jsou uvedeny s hodnotnými hudebními příklady I. Hurníka a P. Ebena v součinnosti s dalšími autory. Jinak tuto kapitolu hodnotím pozitivně.

V kapitole 4.1 je pěkně popsán lidský a profesní vývoj Jaroslava Uhlíře a Zdeňka Svěráka. Vše je dokumentováno citacemi. Od kapitoly 4.2 následují rozbor písní obou autorů. Diplomantka analyzuje jen vybrané písně dle jednotné metodiky. Její rozbor je srozumitelný, charakterizuje dobře zvolené písně (tónina, přechody do jiných tónin, charakteristické výrazové prostředky, formy, společenské a významové okolnosti).

Pátá kapitola obsahuje motivační náměty, jak pedagogicky využít vybrané písně uvedených autorů. Metodické náměty jsou kvalitně promyšlené. U některých bych měl následovně připomínky: U písně Na zahrádce pro 1. ročník není vhodný rytmus „dva proti třem“ hraný na nástroje z Orffova instrumentáře (tamburínu a dřívka). Z hudebního hlediska šlo o inspirativní poslech. Pokud by děti měly zpívat tuto píseň, tak bych předpokládal uplatnění pěveckých činností, rozezpívání, nácvik po částech se zrakovou oporou apod.

Velmi inspirativní a vydařené jsou metodické náměty k písni Strašidýlko Emílek. I další písně dokázala diplomantka výborně aplikovat do výuky řady dalších předmětů. Celkově chci tuto její snahu velmi vyzvednout jako praktický příklad teoretických východisek, se kterými si učitelé v praxi mnohdy nevědí rady. Poslech písní obou skladatelů přispívají značně k zapamatování mimohudebních informací a především prohlubují emocionální kulturu života dítěte. Uplatňování hudby ve výchově a ve vzdělávání není ani v dnešní době v našem školském systému doceněno. Avšak je to správná cesta k inovaci. Hudba je totiž poselstvím pro nápravu a hodnotnější život. V tomto smyslu je diplomová práce pěkným podnětem a výrazem pedagogického talentu diplomantky..

Jazyková stránka:

Gramatické chyby jsou v diplomové práci ojedinělé: na straně 3 se píše mateřská škola s malým „m“. Pozor na hrubou chybu v kategorii „Soutěž“ (viděly, nakreslily).

Formální stránka:

Práce má požadovaný rozsah. Citace je prováděna podle normy a literatura je reprezentativní.

Otázky k obhajobě:

1.

Jako jednu ze strategií rozvoje motivace uvádíte „Uplatňování principu smyslu a významu učiva“ a konstatujete, že je náročná. Rozeberte tuto oblast hlouběji s využitím kognitivních a emocionálních hledisek s přihlédnutím k ontogenetickému vývoji dítěte v některém ročníku 1.stupně ZŠ.

2.

Charakterizujte rozdíl mezi odbornými kompetencemi v hudební výchově a třeba i ve výtvarné nebo dramatické výchově a klíčovými kompetencemi, jak jsou dosud platné v RVP ZV v České republice.

3.

Krátce charakterizujte podle W. Roschera (např. v interpretaci Václava Drábka nebo jiných českých pedagogů) podstatu integrativní hudební pedagogiky.

Hodnocení:

Diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě. Hodnotím ji známkou velmi dobře.

V Plzni dne 2. srpna 2022

.....
Doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.